

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 października 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi- Śródmieścia w Łodzi w sprawie o zapłatę z powództwa Stowarzyszenia Klub Sportowy (...) z siedzibą we W. przeciwko Fundacji (...), oddalił powództwo i odstąpił od obciążenia powoda kosztami procesu.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucił:

1. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegające na błędnym przyjęciu, iż przyczyną niewypłacenia środków powodowemu stowarzyszeniu było niezłożenie wniosku i nieudokumentowanie wydatków,
2. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę dowodów, w szczególności pominięciu treści § 6 ust. 8 Regulaminu gromadzenia i wydatkowania środków pieniężnych poprzez subkonta Beneficjentów w ramach działalności statutowej prowadzonej przez Fundację (...) „Akcja 1%” i przekazywania darowizn od Darczyńców, zgodnie z którym Fundacja refunduje poniesione przez Beneficjenta koszty do wysokości środków zgromadzonych na jego subkoncie,
3. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 893 k.c. przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, poprzez wskazanie, że stosunek prawny jaki wiązał osoby wpłacające pieniądze pozwanemu z przeznaczeniem dla powoda stanowi darowiznę z zastrzeżeniem świadczenia na rzecz osoby trzeciej.

W konsekwencji podniesionych zarzutów apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku oraz zasądzenie od pozwanej Fundacji kwoty 32.891,40 zł wraz z odsetkami liczonymi jak w żądaniu pozwu, a w przypadku nieuwzględnienia ww. wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Ponadto powód wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie jej w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego. Ustalenia te Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne, uznając za zbędne ponowne ich przytaczanie.

Sąd Rejonowy w ocenie Sądu Okręgowego popełnił błąd w subsumpcji, bowiem w ustalonym stanie faktycznym wyraźnie wskazano, iż fundacja nie przekierowała pieniędzy uzyskanych z darowizny 1% podatku od A. K. na subkonto powoda, natomiast w swych rozważaniach Sąd I instancji podniósł, iż „ponieważ powodowe stowarzyszenie nie złożyło ani wniosku ani faktur potwierdzających wydatki brak było podstaw, zgodnie z porozumieniem łączącym strony, do wypłaty środków z subkonta”. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, wskazując, iż kwota uzyskana z przekazania 1% podatku dochodowego przez A. K. nie została przekierowana na subkonto powoda, dlatego, choć rzeczywiście powód nie złożył wniosku ani faktur potwierdzających wydatki, takie działanie powoda nie mogło być przyczyną nie przekierowania kwoty żądanej pozwem na rzecz powoda. Zatem w tym zakresie zarzut stawiany przez apelującego jest częściowo zasadny, jednakże nie mógł skutkować zmianą zaskarżonego orzeczenia.

W tym miejscu należy odnieść się do zasadności nie przeksięgowania środków pochodzących z 1% podatku od A. K.. W myśl art. 45c ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, naczelnik urzędu skarbowego właściwy miejscowo dla złożenia zeznania podatkowego, na wniosek, o którym mowa w ust. 3 i 3a,

przekazuje na rzecz jednej organizacji pożytku publicznego działającej na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego, wybranej przez podatnika z wykazu, o którym mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego, zwanej dalej "organizacją pożytku publicznego", kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1% podatku należnego wynikającego:

1) z zeznania podatkowego złożonego przed upływem terminu określonego na jego złożenie, albo

2) z korekty zeznania, o którym mowa w pkt 1, jeżeli została dokonana w ciągu miesiąca od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego

- po jej zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół.

W niniejszej sprawie status organizacji pożytku publicznego, na rzecz której można przekazać 1% podatku ma jedynie pozwany. Podatnik nie mógł zatem przekazać bezpośrednio na rzecz powoda wskazanego 1% podatku dochodowego. Powód otrzymywał wskazane pieniądze z tej inicjatywy na podstawie porozumienia zawartego z pozwanym. Warunkiem zaksięgowania pieniędzy na subkoncie powoda z tytułu przekazania 1% podatku było podanie w zeznaniu podatkowym celu szczegółowego, tj. odpowiednich danych powoda. A. K. został poinformowany, że w celu przekazania 1% podatku na rzecz Stowarzyszenia Klub Sportowy (...) w zeznaniu podatkowym musi wskazać cel szczegółowy. Pomimo uzyskanej informacji, A. K. wskazał jedynie pozwanego, nie wskazując celu szczegółowego. W tych okolicznościach należy wskazać, iż pozwany nie miał podstaw do przekazania pozyskanych środków na subkonto powoda. Sytuacji tej nie zmienił fakt, iż A. K. dokonał korekty zeznania podatkowego, bowiem nastąpiło to po upływie wskazanego w ww. przepisie miesięcznego terminu od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego. Tym samym po przekazaniu przez naczelnika urzędu skarbowego na rzecz pozwanego kwoty wynikającej z 1% podatku dochodowego, pieniądze te stały się własnością pozwanego, który mógł nimi dobrowolnie dysponować, w tym odmówić przekazania żądanej pozwem kwoty na rzecz powoda.

Na marginesie należy wskazać, że ze społecznego punktu widzenia możliwość przekazywania 1% podatku organizacjom pożytku publicznego jest przejawem demokracji bezpośredniej. Dzięki niemu każdy polski podatnik może samodzielnie zdecydować, do kogo trafi część podatku dochodowego, który powinien zapłacić państwu. Korzystając z tej możliwości, podatnik niejako wspomaga ministra finansów w dystrybucji środków publicznych. Jeśli nie zdecyduje się na przekazanie 1% organizacji pożytku publicznego, o przeznaczeniu podatku za dany rok decyduje rząd i sejm. Natomiast z prawnopodatkowego punktu widzenia 1% to pieniądze należne państwu, które i tak podatnik musi oddać. Przekazując 1% podatku dochodowego, nie dysponuje zatem własnymi pieniędzmi, a tylko korzysta z „uprzejmości” państwa, które pozwala podatnikom samodzielnie zdecydować, gdzie trafią państwowe pieniądze. Nie jest to więc darowizna, którą wyklada się dobrowolnie z własnej kieszeni.

Ponadto należy podkreślić, iż choć podatnik w deklaracji może wskazać konkretny cel, na który przekazuje 1% podatku, jest to jedynie niezobowiązująca informacja dla organizacji pożytku publicznego. Oznacza to, iż organizacja nie musi rozliczyć się z przekazania darowizny na cel konkretnej osoby fizycznej lub prawnej, a wystarczy, że realizuje cele statutowe.

Przekładając powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż powód nie ma żadnej podstawy prawnej do żądania od pozwanego kwoty uzyskanej przez niego z tytułu przekazania 1% podatku dochodowego przez A. K.. Powód nie jest organizacją pożytku publicznego, dlatego nie jest uprawniony do uzyskania samodzielnie dochodu z tytułu darowania 1% podatku przez podatników. Równowartość tak pozyskanych środków powód mógł uzyskać jedynie poprzez pozwanego w postaci refundacji na podstawie zawartego z nim porozumienia. Jednakże warunkiem przekierowania przez fundację na subkonto powoda środków było wskazanie przez podatnika celu szczegółowego w deklaracji podatkowej. Wymóg ten w niniejszej sprawie nie został spełniony. Również późniejsze złożenie przez podatnika korekty, w której wskazał cel szczegółowy nie miało znaczenia dla niniejszej sprawy, bowiem zostało dokonane po upływie terminu przewidzianego ustawą. Ponadto, jedynie na marginesie należy dodać, iż nawet wskazanie celu szczegółowego w deklaracji nie jest dla organizacji pożytku publicznego prawnie wiążące.

Zarzut naruszenia dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. jest niezasadny.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż nie doszło do naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 k.p.c.. Jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd I instancji, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że - co do zasady - Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2001 r., I CKN 1072/99, Prok. i Pr. 2001 r., Nr 5, poz. 33, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 1114/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach (np. wyrok z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, wyrok z dnia 21 października 2005r., sygn. akt III CK 73/05, wyrok z dnia 13 października 2004 r. sygn. akt III CK 245/04, LEX nr 174185), skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej, niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008r., I ACa 180/08, LEX nr 468598).

Wbrew stanowisku skarżącego, Sąd I instancji nie naruszył powyższych dyrektyw oceny dowodów i w sposób prawidłowy dokonał ustalenia stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie. Sąd I instancji prawidłowo pominął treść § 6 ust. 8 Regulaminu gromadzenia i wydatkowania środków pieniężnych poprzez subkonta Beneficjentów w ramach działalności statutowej i prowadzonej przez Fundację (...) „Akcji 1%” i przekazywania darowizn od Darczyńców. W myśl tego postanowienia Fundacja refunduje poniesione przez Beneficjentów koszty do wysokości środków zgromadzonych na jego subkoncie. Wskazana regulacja nie mogła mieć zastosowania w niniejszej sprawie. Podkreślić bowiem należy, iż pieniądze przekazane przez A. K. w ramach „Akcji 1%” nie zostały zaksięgowane na subkoncie powoda, zatem żądana pozwem kwota nie mogła służyć do refundacji na podstawie § 6 ust. 8 Regulaminu.

Stawiany przez apelującego zarzut naruszenia dyspozycji art. 893 k.c. jest zasadny, jednakże nie ma wpływu na treść rozstrzygnięcia.

Nie powielając wyżej wskazanej argumentacji należy stwierdzić, iż skoro przekazanie 1% należnego podatku dochodowego na rzecz organizacji pożytku publicznego nie stanowi darowizny z prawnopodatkowego punktu widzenia, tym bardziej nie może być traktowane jako darowizna z zastrzeżeniem świadczenia na rzecz osoby trzeciej. Jak bowiem wyżej wskazano, 1% podatku na (...) jest częścią daniny publicznoprawnej, o której przekazaniu na rzecz konkretnej organizacji decyduje podatnik. Podatnik może także wskazać cel szczegółowy, na który mają być wydatkowane te środki, jednakże nie jest to wiążące dla organizacji pożytku publicznego.

Mając powyższe na uwadze, wobec bezzasadności apelacji oraz nieujawnienia okoliczności, które winny być uwzględnione w toku postępowania drugoinstancyjnego z urzędu, Sąd Okręgowy oddalił apelację w oparciu o art. 385 k.p.c., jako bezzasadną.

Odnosnie kosztów postępowania apelacyjnego zastosowanie znalazła reguła odpowiedzialności za wynik postępowania w danej instancji, statutowana przez art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów postępowania apelacyjnego w wysokości 1.800 zł, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w osobie radcy prawnego ustalone w stosunku do wartości przedmiotu zaskarżenia na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).